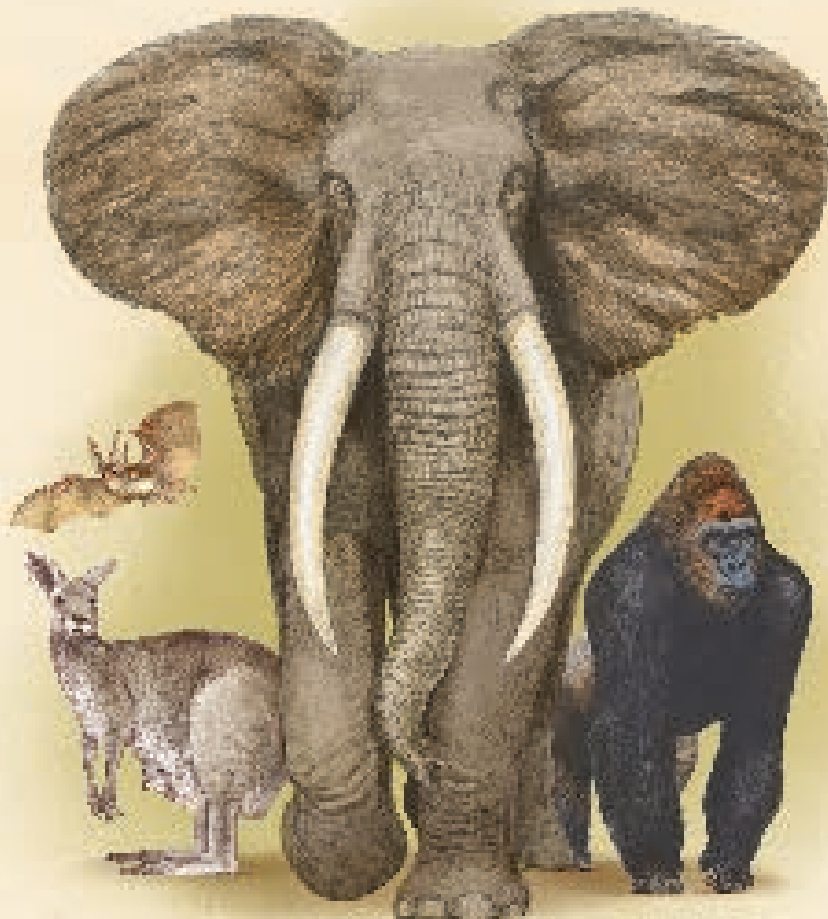
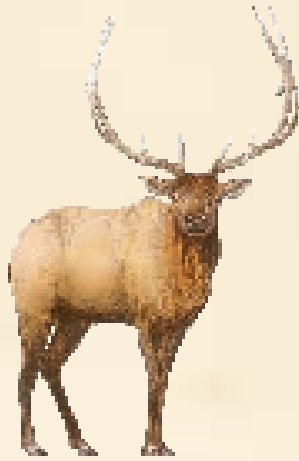

LAND
Zoogdieren
— (VAN DE) —
WERELD

JUAN CARLOS ALONSO

*Voor Betty en Dalí, jullie niet aflatende
steun en eindeloze inspiratie maakten
alles de moeite waard.*

Liefs, Juan Carlos

© 2018 Rebo Productions b.v., Noordwijkerhout
www.rebo-publishers.com
info@rebo-publishers.com

Copyright © 2017 Quarto Publishing Group USA Inc.
Oorspronkelijke titel: Land Mammals of the World
Voor het eerst uitgegeven in 2017 door Walter Foster Jr.,
een imprint van The Quarto Group

Tekst, illustraties en ontwerp: Juan Carlos Alonso
Vertaling: Eric Strijbos
Redactie en productie Nederlandse editie: Kantoor Verschoor Boekmakers, Heemstede
Opmaak: Eric Strijbos en Kantoor Verschoor Boekmakers
Opmaak omslag: Peter Verwey Grafische Producties bv, Heemstede

ISBN 978-90-366-3654-4

Gedrukt in China

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de copyrighthouders. Alle afbeeldingen in dit boek zijn opgenomen met toestemming van de betreffende ontwerper. De uitgever, het productiebureau en de drukker aanvaarden geen verantwoordelijkheid op inbreuk van copyright die mogelijk uit de inhoud van deze publicatie zou kunnen voortvloeien. De uitgever heeft alles in het werk gesteld dat de credits zijn opgenomen conform gemaakte afspraken. De uitgever verontschuldigt zich voor eventuele onzorgvuldigheden en zal eventueel missende informatie in een volgende druk van dit boek opnemen.

Inhoud

Inleiding.....	4
Monotremata (eierleggende zoogdieren)	8
Marsupialia (buideldieren).....	10
Chiroptera (vleermuizen)	16
Primates (mensapen, apen en halfapen).....	22
Xenarthra (miereneeters, luiaards en gordeldieren).....	44
Pholidota (schubdieren).....	50
Tubulidentata (aardvarkens).....	51
Carnivora (katachtigen en hondachtigen)	52
Eulipotyphla (spitsmuizen, mollen en egels).....	92
Lagomorpha (hazen, konijnen en fluithazen)	94
Perissodactyla (onevenhoevigen)	96
Rodentia (knaagdieren)	104
Proboscidea (olifanten)	110
Artiodactyla (evenhoevigen).....	114
Woordenlijst	128

Inleiding

Het leven op aarde kent geen grenzen – het is overal om ons heen, deels zichtbaar, deels niet. Als je een handje aarde zou oprapen in je achtertuin, heb je kans dat je miljoenen, mogelijk miljarden levende organismen vasthoudt.

Om de soortenrijkdom van het leven beter te begrijpen, hebben geleerden die men taxonomisten noemt, het leven in vijf rijken onderverdeeld: *Monera* voor ééncellige organismen; *Protista* voor ééncelligen met een celkern; *Fungi* voor organismen die voedingsstoffen om hen heen absorberen; *Plantae* voor organismen die met chlorofyl het zonlicht absorberen; en *Animalia* voor de meeste complexe organismen.

Werkelijk alles wat leeft, ook de kleinste microscopische organismen, wordt geclassificeerd volgens de International Code of Zoological Nomenclature of ICZN. Dit systeem verdeelt elk organisme op zeven niveaus: rijk, stam, klasse, orde, familie, geslacht en soort. Sommige dieren worden geklassificeerd als een ondersoort, wat betekent dat ze nauw verwant zijn met een andere soort.

We delen onze planeet met een groot aantal diersoorten. Een recent onderzoek van PLOS Biology schat dat er op aarde 7,77 miljoen diersoorten zijn. Dit steekt schril af bij de 950.000 die geleerden al ontdekt en gecatalogiseerd hebben. Elk jaar worden er tussen de 15.000 tot 18.000 nieuwe soorten insecten, vogels, reptielen, vissen en zoogdieren ontdekt.

Hond

Als we een gewone tamme hond als voorbeeld nemen, kan die als volgt geclassificeerd worden:

Rijk:	<i>Animalia</i> betekent dat hij een dier is
Stam:	<i>Chordata</i> verwijst naar de ruggengraat of wervels
Klasse:	<i>Mammalia</i> betekent dat hij een zoogdier is
Orde:	<i>Carnivora</i> betekent dat hij behoort tot de groep van carnivore zoogdieren
Familie:	<i>Canidae</i> verwijst naar de hondachtigenfamilie
Geslacht:	<i>Canis</i> betekent dat hij een hond is
Soort:	<i>lupus</i> verwijst naar zijn meest nauwe levende verwant, de wolf
Subsoort:	<i>familiaris</i> verwijst naar familie of het feit dat hij een huisdier is

Zijn wetenschappelijke naam is:

Canis lupus familiaris

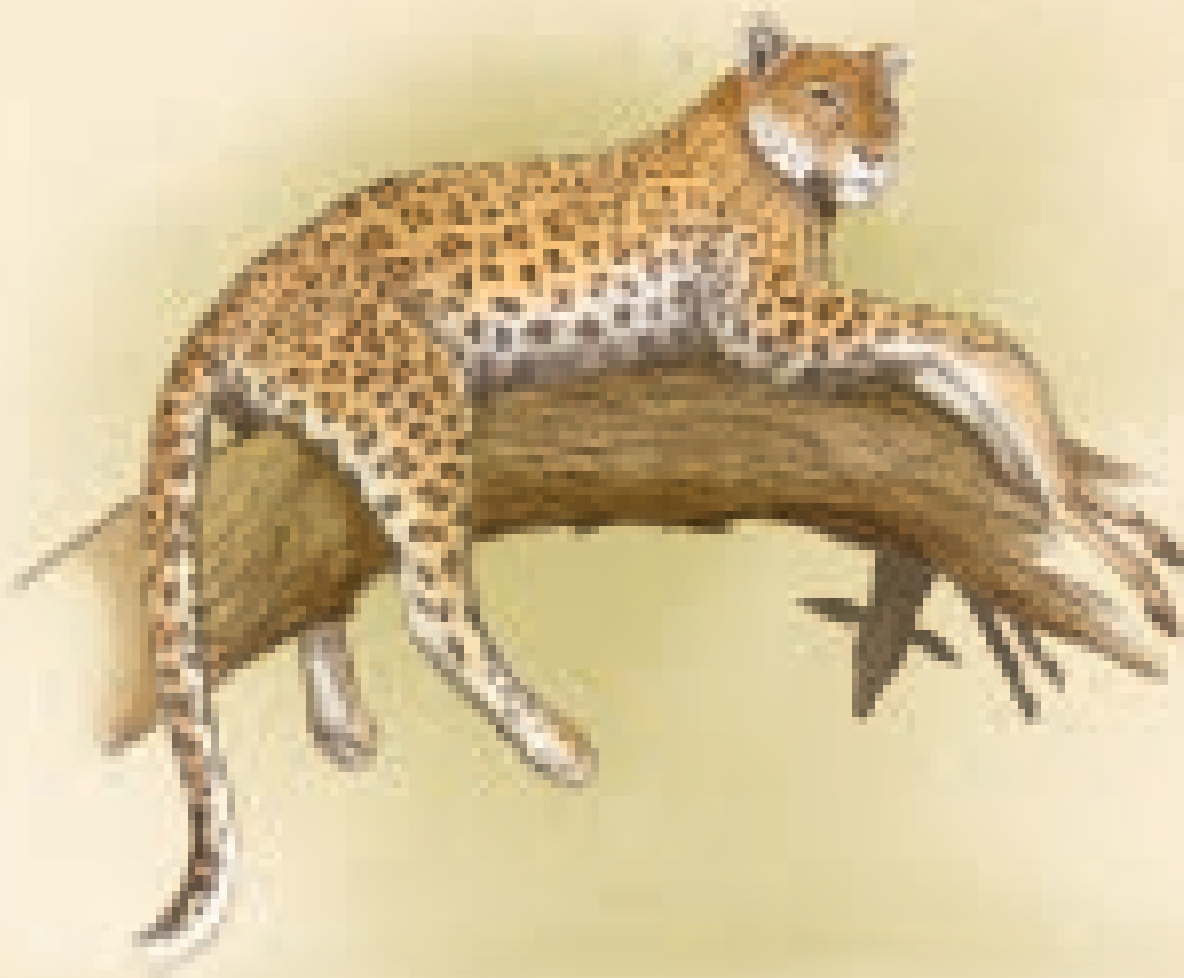
(Let op, de naam van de soort en ondersoort krijgen geen hoofdletter.)

Wat zijn zoogdieren?

Zoogdieren zijn een klasse van de gewervelde dieren (wat betekent dat ze een ruggengraat hebben).

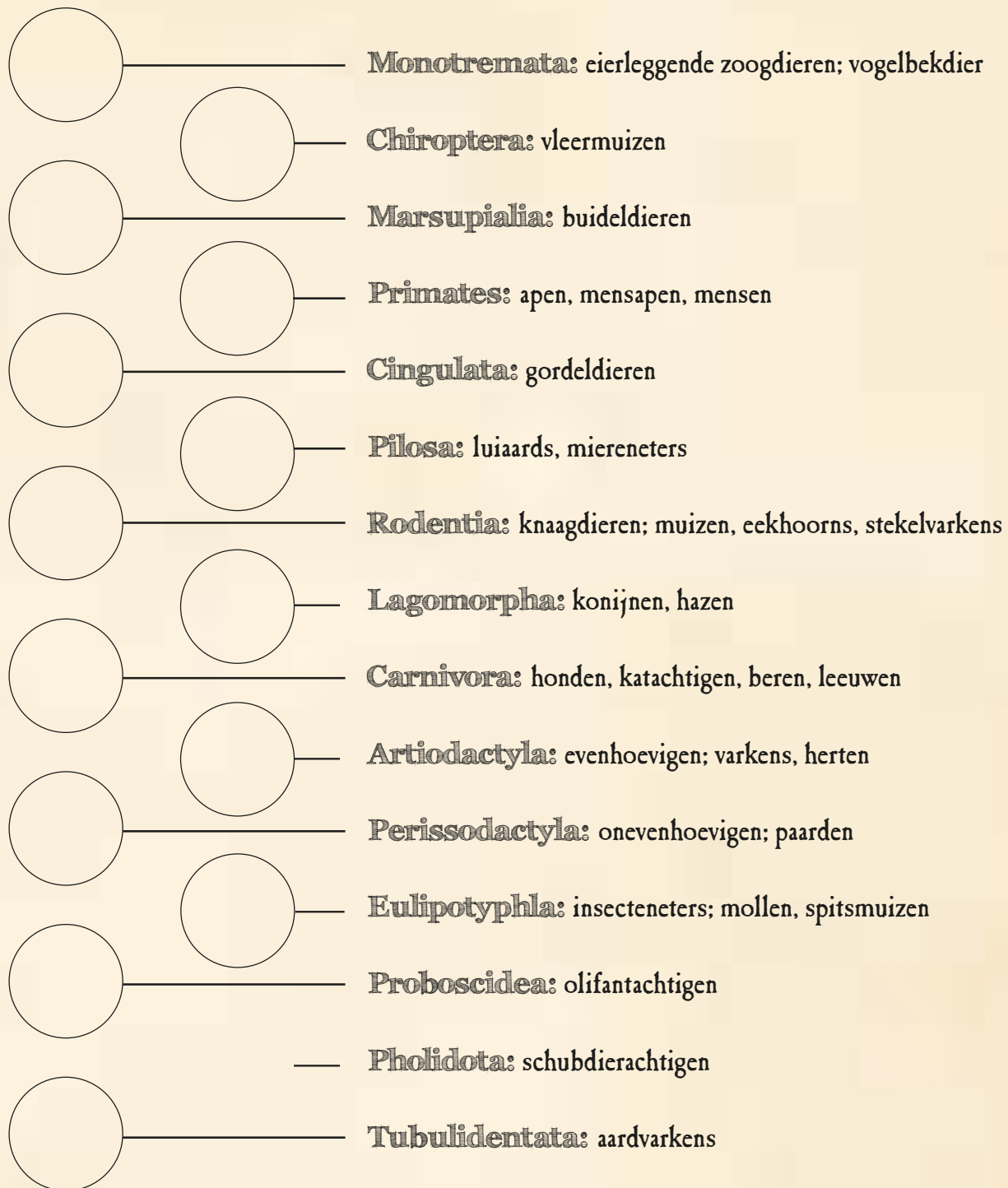
Je kunt ze beschrijven als warmbloedig, harig en in staat om hun jongen te voeden met melk die geproduceerd wordt door melkklieren. Als mensen behoren wij tot deze klasse. Er zijn twee belangrijke groepen zoogdieren: landzoogdieren, oftewel de groep die is aangepast aan het leven op het land, en zeezoogdieren, de groep die zich heeft aangepast aan het leven in het water.

Warmbloedige zoogdieren regelen hun lichaamstemperatuur door voedsel te eten. Hierdoor kunnen ze zelfs actief zijn in koud weer, anders dan koudbloedige dieren die alleen actief zijn bij warm weer. Om hun lichaamstemperatuur op peil te houden moeten zoogdieren vaker eten dan koudbloedige dieren. Daarom zijn veel zoogdieren in hun leven veel aan het jagen, voedsel verzamelen en eten. Zoogdieren, zo is bekend, hebben ook grote hersenen voor hun lichaamsgewicht en kunnen zich aan allerlei biotopen aanpassen. (Een biotoop is een bepaald soort leefgebied, bijvoorbeeld bergen, moerassen, grasvlaktes enz.) Er leven zoogdieren op elk continent en in elke wereldzee.

Indeling van de zoogdieren

Omdat er zo veel ontdekkingen gedaan worden, verandert de taxonomie voortdurend. Over het algemeen heerst er wel overeenstemming over de onderverdeling van de ordes bij zoogdieren (ook al is er discussie over de klassen waar diverse zoogdiersoorten toe zouden behoren). Dit boek verkent vijftien ordes bij de landzoogdieren:

Binnen deze ordes hebben de zoogdieren verschillende manieren van voortbeweging ontwikkeld. Ze hebben zo ongeveer ieder milieu tot hun domein gemaakt, van apen die in bomen leven tot nijlpaarden in het water en vleermuizen in de lucht. Zoogdieren kregen ook gespecialiseerde kenmerken om in extreme temperaturen te kunnen leven. In de kou ontwikkelden sommige zoogdieren een dikke bontlaag met onderwol of vetlagen om warm te blijven. In extreme hitte kregen andere een netwerk van bloedvaten om hun lichaamstemperatuur te kunnen regelen. Op de keper beschouwd zijn de zoogdieren een heel succesvolle diergroep die al miljoenen jaren floreert.

Op de volgende bladzijden onderzoeken we alle ordes van de landzoogdieren door stuk voor stuk de leden daarvan te bekijken: hun kenmerken, hun sociale structuren en hun speciale aanpassingen om op aarde te overleven - een planeet die krioelt van het leven.

De beschermingsstatus van alle soorten

Het *IUCN Global Species Programme* volgt al meer dan vijftig jaar de beschermingsstatus van alle soorten en ondersoorten ter wereld. De *IUCN Red List* geeft aan hoe groot het risico is dat een soort uitsterft.

Bezoek voor meer informatie www.iucnredlist.org.

	<i>Uitgestorven</i>
	<i>Uitgestorven in het wild</i>
	<i>Ernstig bedreigd</i>
<i>Bedreigde categorieën</i>	<i>Bedreigd</i>
	<i>Kwetsbaar</i>
	<i>Gevoelig</i>
	<i>Niet bedreigd</i>
	<i>Onzeker</i>

Van elke soort in dit boek is de IUCN- of beschermingsstatus vermeld.

Monotremata (eierleggende zoogdieren)

Monotremen wijken van alle andere zoogdieren af doordat ze eieren leggen en niet levendbarend zijn (geen levende jongen ter wereld brengen). Omdat ze geen tanden hebben, hebben ze speciale aanpassingen om te kunnen eten. Monotremen zouden ooit wijdverspreid over de wereld hebben geleefd, maar komen nu alleen nog voor in Australië en Nieuw-Guinea.

Orde: *Monotremata*

Soorten: 5

Verspreidingsgebied: *Australië en Nieuw-Guinea*

Habitat: *Vogelbekdier leeft in zoet water; mierenegel is een landdier*

Feiten: *Monotremen produceren geen melk in hun tepels zoals andere zoogdieren maar scheiden die af door de huid. Monotremen hebben maar één, opening om zich voort te planten, eieren te leggen en hun afvalstoffen af te scheiden. Deze wordt de cloaca genoemd.*

Dik, waterdicht bont om romp, kop en poten

Snavel als van een eend, met meer dan 40.000 sensoren die met elektrische signalen voedsel vinden

Gegroefde, harde kussentjes onder en boven in de bek om voedsel te vermalen

Grotere voorpoten met flexibele zwemvliezen die zich op het land onder de tenen vouwen

Vogelbekdieren

Veel mensen vinden vogelbekdieren het allervreemdste zoogdier. Ze hebben een eendensnavel, de poten van een otter en de staart van een bever; ook leggen ze eieren zoals een reptiel. Ze leven vooral in meren, rivieren en lagunes met zoet water, en jagen op garnalen, rivierkreeften en wormen.

Vogelbekdier

(*Ornithorhynchus anatinus*)

Komt voor in Oost-Australië en Tasmanië

Lengte: 30 tot 60 centimeter

Gewicht: 0,9 tot 1,9 kilo

Beschermingsstatus: niet bedreigd

Platte beverachtige staart die als roer dient bij het zwemmen en waar het vogelbekdier vet opslaat

Vogelbekdiermannetjes hebben sporen op hun achtervoeten waarmee ze een sterk vergif kunnen afscheiden

Dik stekelachtig bont met beschermende stekels

Lange snuit en tong om mieren en termieten te vangen

Gewone mierenegel

(*Tachyglossus aculeatus*)

Komt voor in Australië en Nieuw-Guinea

Lengte: 30 tot 45 centimeter

Gewicht: 0,2 tot 6,8 kilo

Beschermingsstatus: niet bedreigd

Echidnas

Mierenegels zien eruit als egels, maar zijn niet met hen verwant.

Ze eten uitsluitend mieren en termieten en ze gebruiken hun sterke graafklauwen om hun prooi uit te graven. Als ze bedreigd worden, rollen ze zich op als een bal. Er zijn slechts vier soorten bekend.

Marsupialia (buideldieren)

Buideldieren heten zo vanwege de buidel waar ze hun jongen in dragen. Anders dan bij andere zoogdieren, worden de ongeboren jongen niet gevoed in het lichaam van de moeder. De jonkies worden heel vroeg in hun ontwikkeling geboren en vinden vanzelf hun weg vnaar de moederbuidel. Daar worden ze gezoogd en ontwikkelen ze zich verder.

Orde: Marsupialia

Soorten: Meer dan 330

Grootte: van 5 tot 7,6 centimeter (plattkopbuidelmuis)
tot 1,8 meter (rode reuzenkangoeroe)

Gewicht: van 4,3 gram (plattkopbuidelmuis)
tot 90 kilo (rode reuzenkangoeroe)

Verspreidingsgebied: Australië, Nieuw-Guinea,
Noord-, Zuid- en Midden-Amerika

Habitat: Bossen, droge vlaktes en bomen in een gematigd
klimaat

Feiten: In Australië leven meer dan twee keer zoveel
buideldieren dan in de hele Nieuwe Wereld. Met uitzondering
van de buidelmiereneter zijn alle buideldieren nachtdieren.

Rode reuzenkangoeroe
(*Macropus rufus*)
Het grootste buideldier
Lengte: 1,8 meter
Gewicht: max. 90 kilo
Beschermingsstatus: niet bedreigd

Dikke gespierde staart die
dient als tegenwicht bij het
springen en als derde been
bij het staan

Grote oren
Rechthoekige
kop

Twee nagels aan één vinger

Lange voet, ongeveer zo lang als de onderpoot

Kangoeroe, rechtersvoet van dichtbij

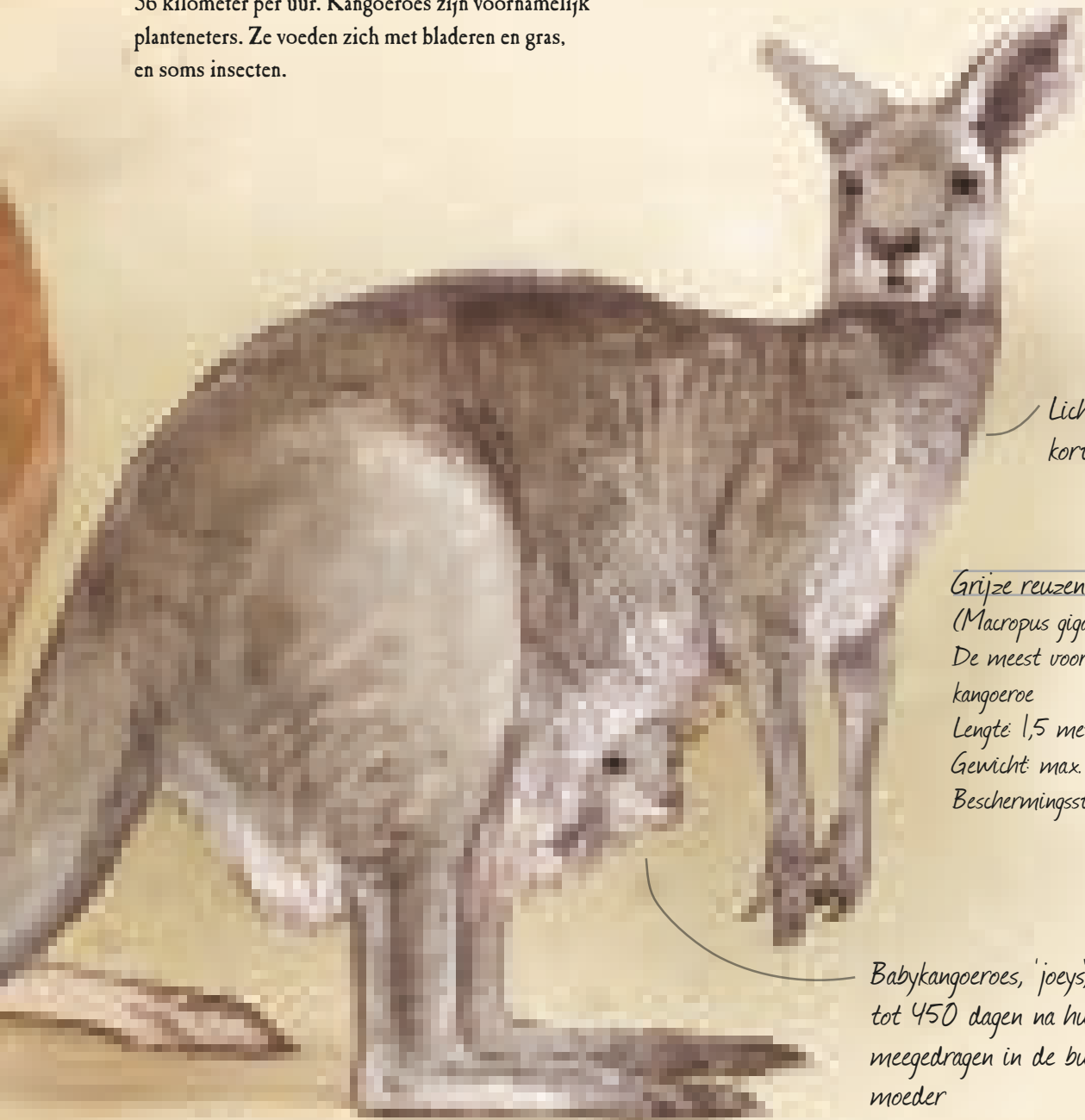

Vijf vingers met klauwen

Kangoeroe, rechterhand van dichtbij

Kangoeroes

De kangoeroe is het enige grote dier dat zich huppelend voortbeweegt. Al huppelend kunnen ze snelheden halen tot 56 kilometer per uur. Kangoeroes zijn voornamelijk planteneters. Ze voeden zich met bladeren en gras, en soms insecten.

Lichaam bedekt met kortharige vacht

Grijze reuzenkangoeroe

(*Macropus giganteus*)

De meest voorkomende Australische kangoeroe

Lengte: 1,5 meter

Gewicht: max. 63 kilo

Beschermingsstatus: niet bedreigd

Babykangoeroes, 'joey's', worden 120 tot 450 dagen na hun geboorte meegedragen in de buidel van hun moeder